

๒๒

จ ำ ตู ม ห ร ำ ชี ก ำ

คุณก่อนสารีบุตร บุคคลบางคนในโลกนี้ ยังมีความหวังให้
ทาน มีจิตผูกพันในผลของทาน ให้ทานด้วยคิดว่า เราตายไป
จักได้เสวยผลทานนี้ เขาให้ทาน คือ ข้าว น้ำ ผ้า ยาน ดอกไม้
ของหอม เครื่องลูบไล้ ที่นอน ที่พัก ประทีปและเครื่องบริโภคน้ำ
แก้มณะหรือพรหมณ์ คุณก่อนสารีบุตร ในการให้ทานนั้น
เมื่อเขาตายไป ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายของเทวดาชั้นจาตุ-
มหาราชิกา

จาตุมหาราชิกา

๒๐๑

สรรพสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมา ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมสลาย สิ่งที่จะเป็นอนุสรณ์แห่งชีวิตให้อนุชนรุ่นหลังได้อนุโมทนา มีเพียงบุญกุศลและคุณงามความดีที่ได้สั่งสมไว้อย่างดีแล้วเท่านั้น ดังนั้นเราจึงไม่ควรประมาทในชีวิต ควรใช้วันเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ สร้างบารมีให้เต็มที่ หมั่นฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์พร้อม ทั้งกาย วาจา ใจ สั่งสมความบริสุทธิ์และบุญกุศล ซึ่งจะเป็นเพื่อนแท้ในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ เราจะได้เข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิต ได้บรรลุมรรคผลนิพพาน เข้าถึงเอกัณตบรมสุข คือสุขที่คงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดไป

มีธรรมสากัจฉาที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตอบคำถามของพระสารีบุตรเถระ ซึ่งปรากฏอยู่ใน ทานสูตร ว่า

“ดูก่อนสารีบุตร บุคคลบางคนในโลกนี้ ยังมีความหวังให้ทาน มีจิตผูกพันในผลของทาน ให้ทานด้วยคิดว่า เราตายไปจักได้เสวยผลทานนี้ เขาให้ทาน คือ ข้าว น้ำ ผ้า ยาน ดอกไม้ ของหอม เครื่องลูบไล้ ที่นอน ที่พัก ประทีปและเครื่องบริโภค แก่สมณะหรือพราหมณ์ ดูก่อนสารีบุตร ในการให้ทานนั้น เมื่อเขาตายไป ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายของเทวดาชั้นจาตุมหาราชิกา”

จาตุมหาราชิกา

๒๐๒

*เส้นทางไปสวดยสุขอยู่ในสุคติสวรรค์แต่ละชั้น จะมีวิธีการไปที่คล้ายๆ กัน คือต้องสั่งสมบุญเป็นหลัก เพราะบุญที่สั่งสมไว้ดีแล้วเท่านั้น จึงจะทำให้ได้สวรรค์สมบัติ แต่ในความแตกต่างก็คือ ขึ้นอยู่กับกำลังบุญ หากใครมีบุญมากก็ได้ไปสวรรค์ชั้นสูงๆ มีบริวารและวิมานมากมายอีกทั้งประณีตกว่าผู้มีบุญน้อย อายุขัยก็ยืนยาวกว่า ใครสั่งสมบุญมากก็มีความสุขอันเป็นทิพย์มากกว่าผู้สั่งสมบุญไว้น้อย และการจะไปอุบัติในสวรรค์แต่ละชั้น ยังขึ้นอยู่กับแรงอธิษฐานของผู้ทำบุญด้วยว่า ทำบุญแล้วอยากไปอยู่สวรรค์ชั้นไหน ถ้าบุญถึงก็ได้ไปอยู่ตามคำอธิษฐานนั้น

ครั้งนี้ หลวงพ่อจะอธิบายถึงสวรรค์ชั้นแรก คือ จาตุมหาราชิกา ซึ่งจะเล่าย่อๆ เพราะหากจะเล่ารายละเอียดของสวรรค์แต่ละชั้น คงใช้เวลามาก เพียงชั่วโมงเดียวหรือวันเดียวคงไม่พอ จะเล่าเท่าที่เวลาอำนวย และเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อพวกเรานักสร้างบารมีทั้งหลาย

สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา มีท้าวมหาราช ๔ พระองค์ หรือที่เรียกว่า ท้าวจาดูโลกบาล เป็นจอมเทพปกครอง และ

*ภูมิบาลินี (พระพรหมโมลี)

จิตุมหาราชิกา

๒๐๓

เนื่องจาก ทุกองค์ทรงเป็นพุทธศาสนิกชน ทำให้สามารถ
ปกครองเหล่าเทวดา นาค ยักษ์ ครุฑ คนธรรพ์ กุมภัณฑ์ให้อยู่
ร่วมกันอย่างมีความสุขได้

เทพนครใหญ่ๆ มีอยู่ ๔ แห่ง ทุกแห่งมีกำแพงทองงาม
อร่าม ประดับไปด้วยแก้ว ๗ ประการ บานประตูกำแพงทำด้วย
แก้วมณี มีปราสาทซึ่งรุ่งเรืองสวยงามอยู่เหนือประตูทุกประตู
ภายในเทพนครที่กว้างใหญ่ไพศาลนั้น มีปราสาทแก้วมากมาย
ซึ่งเป็นวิมานอันเป็นที่อยู่ของชาวสวรรค์ แผ่นพื้นที่รองรับก็ไม่
เหมือนแผ่นดินในเมืองมนุษย์ แต่เป็นพื้นทองคำมี เงินก็มี ราชเรียบ
และอ่อนนุ่มยิ่งนัก

เมื่อเหล่าเทวดาเหยียบลงไปนั้นจะอ่อนยุบลง และกลับ
เต็มขึ้นมาเหมือนเดิม รอยเท้าของชาวสวรรค์จึงไม่ปรากฏ
นอกจากนี้ ยังมีสระโบกขรณีมีน้ำใสเย็น เต็มไปด้วยปทุมชาติ
นานาชนิด ส่งกลิ่นหอมตลบอบอวลไปทั่วอาณาบริเวณ เสมือน
มีใครเอาน้ำอบน้ำหอมไปพรมไว้ มีดอกไม้ธูปเทียนวิจิตร
ตระการตา และมีต้นไม้สวรรค์ ซึ่งมีผลดกและรสโอชาอย่างยิ่ง
เหล่าไม้ดอกไม้ประดับก็จะออกดอกมีผลอันเป็นทิพย์ ให้ทวยเทพ
ได้เสวยและชื่นชมอยู่ตลอดทุกฤดูกาล

ชีวิตความเป็นอยู่ที่เล่ามานี้ หมายถึงเหล่าเทพชั้นสูง

จาดุมหาราชิกา

๒๐๔

ซึ่งสถิตอยู่ที่จาดุมหาราชิกา ถ้าต่ำกว่านั้นลงมา ก็มีความหลากหลายมาก บ้างอยู่รวมกันเป็นเผ่าพันธุ์ของตัว เช่น นาค ยักษ์ ครุฑ คนธรรพ์ วิยาธรรพ์ กุมภภันท์ เป็นต้น ความเป็นอยู่ของบางกลุ่มก็หยาบลงมาเกือบใกล้ๆ ความเป็นอยู่ของมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีเหล่าเทวดาชั้นต่ำที่ถือว่ายังเป็นชาวสวรรค์ชั้นนี้อาศัยอยู่ในสถานที่ต่างๆ เช่น เทวดาบางพวกมีวิมานอยู่บนยอดเขา บางพวกอยู่ที่เชื่อมเขาบรรพต บางพวกมีวิมานอยู่บนอากาศ หรืออยู่บนต้นไม้ ที่เรียกว่าพวกภูมมเทวา รุกขเทวา อากาศเทวา มีมากมายเต็มไปหมด

ทางด้านทิศตะวันออกของสวรรค์ชั้นจาดุมหาราชิกามีท้าวธตรฐมหาราชเป็นจอมเทพผู้ปกครอง มีบุญญาธิการมาก มีรัศมีมาก เทวดาที่อุบัติเป็นบุตรของพระองค์ก็มีมากมาย ล้วนแต่มีกำลังมาก มีฤทธิ์มีอำนาจมาก พระองค์ทรงเป็นอธิบดีปกครองทวยเทพในเทพนครด้านทิศบูรพาโดยธรรม

นอกจากจะทรงเป็นจอมเทพ ปกครองเทพบริวารในเทพนครทิศบูรพาดังกล่าวแล้ว ท้าวธตรฐมหาราชยังทรงเป็นอธิบดีปกครองหมู่คนธรรพ์ และวิยาธรรพ์ คนธรรพ์เป็นเทพพวกหนึ่งซึ่งอยู่ในสวรรค์ชั้นจาดุมหาราชิกา มีความถนัดในด้านดนตรี ศิลปะ ขับร้อง ฟ้อนรำ และชำนาญในเพลงขับเป็นพิเศษ

จากมติมหาเถรสมาคม

๒๐๕

มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันในหมู่เทวดาทั้งหลาย เช่น คนธรรพ์ เทพบุตร ท่านหนึ่งมีนามว่า สุธรรมา ชำนาญในการตักลองมาก มีกลองประจำตัวชื่อ สุรินทร์ เทพบุตรสุธรรมาจะมีความสามารถตักลอง ให้ผู้ฟังได้รับทุกอารมณ์ที่ปรารถนา

เมื่อเทพบุตรตักลองประสานเสียงกัน จะมีความไพเราะ เสนาะโสตมาก ไม่ว่าจะเป็นเทวสันนิบาตเพื่อความสนุกสนาน บันเทิงที่ไหน ก็จะมีหมู่คนธรรพ์ไปร่วมด้วย โดยทำหน้าที่เป็นผู้ขับกล่อม และเรียงระบำรำฟ้อนให้ปวงเทพได้รับความสุข สำราญใจ บางคราวก็มีเทพนารีเข้าร่วมด้วย เป็นการเพิ่มความสนุกสนานให้เหล่าเทวดามากยิ่งขึ้น แม้แต่ท้าวลักกเทวราช ซึ่งเป็นจอมเทพในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ก็ยังทรงมีพระทัยโปรดปราน ตรัสสั่งให้หมู่คนธรรพ์ไปร่วมงานเทวสันนิบาต เช่นนี้เสมอ

โดยเฉพาะปัญจสิขคนธรรพ์ ท่านผู้นี้เป็นเทพบุตรสุดโสภาค มีรูปร่างงดงาม เป็นที่เสน่হারักใคร่ของเหล่าเทพทั้งหลาย ชอบไว้มวยยาว แล้วเกล้าผมเป็นห้าเกล้า ฉะนั้นจึงมีนามว่า ปัญจสิขะ มีฝีมือในทางตีพิณเป็นยอด เป็นที่โปรดปรานของพระอินทร์มาก เมื่อครั้งที่พระบรมศาสดาเสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์นั้น พระพุทธองค์ได้เสด็จลงทางบันไดแก้ว พระอินทร์เสด็จลงทางบันไดทองด้านขวา บันไดเงินเป็นของ

จากatumhara.chika

๒๐๖

พวกพรหม ส่วนปัญญาธิคนธรรพ์จะนำหน้าถือพิณมีสีเหมือนผิว
ผลมะตูมสุก คั่นพิณทำด้วยแก้วอินทนิล สายพิณทำด้วย
แก้วประพาฬ ตีตขับร้องประสานเสียงด้วยมธุรติพย์ไพเราะ
เสนาะโสตมาก

ทางด้านทิศใต้ของสวรรค์ชั้นนี้ มีท้าววิรุฬหกมหาราช
เป็นจอมเทพผู้ปกครอง เทพบุตรผู้เป็นโอรสของพระองค์นี้
มีกำลังมาก มีฤทธิ์มีอานุภาพ มียศเป็นอันมาก พระองค์ทรง
ปกครองเทพบริวารทางด้านทิศใต้ และเป็นอธิบดีของพวก
กุมภภักษ์ซึ่งเป็นกายทิพย์พวกหนึ่ง มีรูปร่างแปลกพิกล คือ
มีท้องใหญ่ มีอันทะเหมือนหม้อ ฉะนั้นจึงได้นามว่า กุมภภักษ์
ซึ่งแปลว่า เหล้าลัตร์ที่มีอันทะเหมือนหม้อ และพวกครุฑซึ่งมี
รูปร่างแปลกประหลาด คือมีตัวเป็นคน มีมือเหมือนคน แต่มี
ปากเหมือนนก นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์พิเศษที่สังเกตได้ง่าย
ก็คือ มีร่างกายกำยำ และมีท่าทางน่าเกรงขาม อีกทั้งมีปีกและ
เท้าเหมือนนก เพราะฉะนั้นจึงได้นามว่า ครุฑ

ทางทิศตะวันตก มีท้าววิรูปักษ์มหาราชเป็นจอมเทพ
เทพบุตรที่เป็นโอรส ต่างก็มีกำลัง มีฤทธิ์มากทั้งนั้น พระองค์
ทรงปกครองเทพบริวารในด้านทิศตะวันตก ทั้งยังทรงเป็น
อธิบดีของพวกนาคอีกด้วย พวกนาคนี้มีฤทธิ์มาก พิษของนาค
จะมีฤทธิ์กล้ำมาก สามารถตัดผิวคนได้ภายในพริบตาเหมือนกับ

จากสมาคมนิกายเถรวาท

๒๐๓

คมดาบ ทำให้ถึงแก่ความตายได้ นอกจากนั้นพวกนาคยังสามารถเนรมิตตนได้ หากจะเที่ยวไปในที่ต่างๆ โดยบางครั้งก็เป็นงู หรือบางครั้งก็แปลงร่างเป็นมาณพหนุ่ม เพื่อเที่ยวไปในป่าหรือสถานที่ต่างๆ ได้อย่างสุขสบาย

ทางด้านทิศเหนือ มีท้าวเวสสวัณมหาราชเป็นจอมเทพ ผู้ปกครอง หรือที่ทรงเป็นอธิบดีปกครองพวกยักษ์ เหล่ายักษ์ก็มีหลายประเภท ตั้งแต่ยักษ์บนโลกมนุษย์ ยักษ์ที่มีฤทธิ์น้อย จนถึงมีอำนาจมาก พระองค์ต้องคอยสำรวจตรวจตราความเรียบร้อยของยักษ์เพื่อไม่ให้มาทำร้ายมนุษย์ และไม่ให้นำร้ายหรือรุกร้าเขตแดนของกันและกัน ถ้ายักษ์ตนไหนทำผิด ก็จะถูกลงโทษเหมือนในโลกมนุษย์ ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับยักษ์นั้น คราวหน้าหลวงพ่อก็จะเล่าว่ามีกี่ประเภท และมีความเป็นอยู่อย่างไรบ้าง

ขอให้ทุกท่านหมั่นสั่งสมบุญกันไว้มากๆ เมื่อละโลกไปแล้ว หากปรารถนาจะไปบังเกิดเพื่อเสวยบุญอยู่สวรรค์ชั้นไหน ก็จะสามารถตั้งใจปรารถนา ความสุขและความสมหวังจะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยบุญอย่างเดียวนั้นๆ ดังนั้นให้หมั่นสั่งสมบุญกันทุกวัน จนกว่าจะถึงวันสุดท้ายของชีวิต

